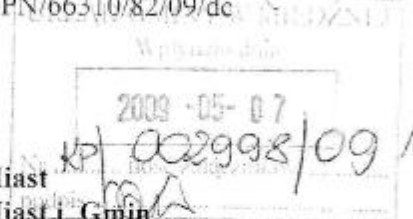

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
w Katowicach
40-024 Katowice
ul. Powstańców 41a
211051947
-1-

Katowice, 27 kwietnia 2009r.

RDOŚ-24-PN/66310/82/09/dc

Urzędy Miast
Urzędy Miast i Gmin
Urzędy Gmin
wszystkie

W załączeniu przekazuję zasady postępowania przy planowaniu i wykonywaniu prac związanych z termoizolacją budynków stanowiących siedliska lęgowe ptaków z prośbą o możliwie szerokie rozpropagowanie i stosowanie.

Zalecenia te zostały opracowane w oparciu o informacje przekazane przez Pana dr Kazimierza Walasza, związku z licznymi interwencjami dotyczącymi naruszania zasad ochrony ptaków, a w szczególności jerzyków (Apus apus) podczas remontów elewacji i zastępują wytyczne dotyczące tej kwestii, przekazane przy piśmie Wydziału Środowiska i Rolnictwa Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego z 11 czerwca 2008r nr ŚR/VII/66310/66/08. Jednocześnie wyjaśniam, co następuje:

W stosunku do dziko występujących zwierząt objętych ochroną zgodnie z art. 52 ust. 1 pkt 4 ustawy z 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody, uszczegółowionym zapisem § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną obowiązuje zakaz niszczenia ich siedlisk i ostoi. W świetle art. 5 pkt 18 ustawy o ochronie przyrody jako siedlisko roślin, zwierząt lub grzybów przyjmuje się obszar występowania roślin, zwierząt lub grzybów w ciągu całego życia lub dowolnego stadium ich rozwoju. Miejsca lęgowe ptaków chronionych, zlokalizowane na budynkach mieszkalnych (m.in. w stropodachach) należy więc traktować jako ich siedliska, podlegające ochronie prawnej.

W związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku, a zatem jako naruszenie zakazu, o którym mowa w art. 52 ust 1 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z art. 56 ust 2 pkt 2 ww. ustawy prace tego rodzaju mogą prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Uzyskania zezwolenia nie wymaga jedynie usuwanie od dnia 16 października do końca lutego gniazd ptasich z obiektów budowlanych i terenów zieleni, kiedy wynika to ze względów bezpieczeństwa lub sanitarnych.

Przed przystąpieniem do wykonywania termoizolacji budynków należy zatem wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody na odstępstwo od zakazu, o którym mowa

w art. 52 ust 1 pkt 4 tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska wydana w ww. trybie nie ma związku z regulacjami i jest niezależna od decyzji związanych z wymogami prawa budowlanego.

Rozpatrując wnioski o wydanie zezwoleń oraz określając warunki prowadzenia czynności skutkujących naruszeniem ww. zakazów Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska będzie brała pod uwagę zasady ochrony siedlisk jerzyków określone w załączonych wytycznych. Przestrzeganie tych wytycznych umożliwi niekolizyjne przeprowadzenie prac termoizolacyjnych budynków.

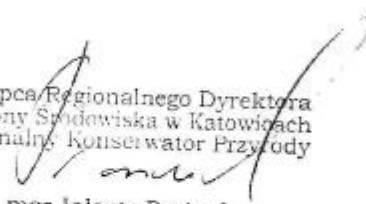
Podkreślam, że zniszczenie siedlisk i miejsc lęgowych jerzyków stanowi naruszenie obowiązujących przepisów art. 52 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody i zgodnie z art. 127 tej ustawy podlega karze aresztu albo grzywny.

Mając na uwadze fakt, że do przylotu jerzyków pozostało ok. 2 tygodni proszę o możliwie pilne przekazane spółdzielniom mieszkaniowym i innym zarządom budynków wielorodzinnych na podległym Państwu terenie ww. informacji, tak aby firmy wykonujące prace termoizolacyjne miały wiedzę o ww. uwarunkowaniach, wytycznych i konsekwencjach w przypadku zaniechania podjęcia działań w celu ochrony miejsc lęgowych jerzyków.

Informuję jednocześnie, że na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach opracowywana jest kompleksowa ekspertyza, w sprawie określenia procedur postępowania przy wydawaniu zezwoleń dotyczących możliwości wykonywania prac remontowych budynków przy jednoczesnym przestrzeganiu zasad utrzymania siedlisk ptaków objętych ochroną prawną.

Wytyczne, opracowane na podstawie ww. ekspertyzy, zostaną rozpowszechnione w terminie umożliwiającym dopełnienie przez inwestorów wszystkich przewidzianych prawem wymagań, przed kolejnym sezonem lęgowym.

Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach
Regionalny Konserwator Przyrody

mgr Jolanta Prażuch

Załącznik: Zasady postępowania przy wykonywaniu prac związanych z termoizolacją budynków stanowiących siedliska lęgowe jerzyków.

Zasady postępowania przy wykonywaniu prac związanych z termoizolacją budynków stanowiących siedliska lęgowe jerzyków (Apus apus) .

Przed przystąpieniem do wykonywania termoizolacji budynków, które są lub potencjalnie mogą stanowić siedliska lęgowe jerzyków należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody na odstąpienie od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust 1 pkt 4 tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków.

Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska wydana w ww. trybie nie ma związku i jest niezależna od decyzji związanych z wymogami prawa budowlanego.

Przypadek 1:

- budynek jest przeznaczony do prac termoizolacyjnych w okresie lęgowym jerzyków tj. od maja do sierpnia,
- otwory do stropodachów zostały zamknięte przed majem.

Wymagany sposób postępowania:

- pozostawienie otworów do stropodachów zamkniętych, w trakcie i po remoncie.
Pozostawienie zamkniętych otworów wentylacyjnych zabezpiecza przed ewentualnością zasiedlenia przez ptaki, a następnie zamurowania ich lęgów (gniazd z jajami i pisklętami i opiekującymi się nimi ptakami dorosłymi).
Stropodachy wypełniane są izolacyjnymi materiałami sypkimi, które mogą być niebezpieczne dla ptaków, dlatego otwory muszą być niedostępne dla ptaków,
- zabezpieczenie wszelkich odsłanianych w trakcie remontu szczelin np. wejść pod osłonowe blachy trapezowe, szczelin przy rynnach, tak aby nie mógł w nie wejść żaden ptak.
Po zakratowaniu otworów w stropdachach jerzyki będą intensywnie szukały innych wejść i dostając się pod osłonowe blachy trapezowe lub inne szczeliny, zgina. Pozostawienie takich pułapek jest naruszeniem przepisów ustawy o ochronie przyrody.
- montaż budek lęgowych dla jerzyków na sąsiednich budynkach, w siedliskowo podobnych miejscach, tak by mogły być zasiedlone przez jerzyki; liczba wywieszanych budek powinna stanowić 1/4 liczby otworów wlotowych do stropdachów zamkniętych na remontowanym budynku, chyba że została wykonana ekspertyza ornitologiczna, w której wskazano konieczność wywieszenia większej liczby budek.
UWAGA budki, stanowiące zastępcze miejsca lęgowe należy wywiesić nie później niż do 10 maja,
- montaż na wyremontowanym budynku, w sposób trwały, budek lęgowych dla jerzyków w liczbie jak wyżej, tak aby po zakończeniu remontu, w kolejnych latach, stanowiły substytut miejsc lęgowych w stropdachach.

Przypadek 2

- remont elewacji budynku przewidziany jest poza okresem lęgowym jerzyków (tj. np. od września do listopada).
- otwory wlotowe do stropdachów zostały zamknięte.

Wymagany sposób postępowania

- otwory do stropdachów należy otworzyć,

lub

- obok otworów wywiesić budki lęgowe w liczbie stanowiącej $\frac{1}{4}$ wszystkich otworów stropodachu po stronie północnej i wschodniej budynku.

Przypadek 3.

- remont elewacji budynku został przeprowadzony w poprzednich latach,
- wycięto otwory w kratkach zabezpieczających w celu umożliwienia ptakom dostępu do stropodachu.

Sposób postępowania

Wariant 1 (zalecany)

- wymienić kratki na całkowicie zamknięte,
- w sąsiedztwie zamkniętych otworów w sposób trwały zamontować budki lęgowe dla jerzyków w liczbie stanowiącej $\frac{1}{4}$ liczby wszystkich otworów w stropodachu po stronie północnej i wschodniej budynku.

Wariant 2 (alternatywny)

- pozostawienie otworów w kratkach.

pod warunkiem

- naniesienia substancji chropowatej na wewnętrzną część plastikowej rurki, na której osadzone są kratki zamykające otwory do stropodachu (powierzchnia tej części rurki musi być chropowata).

Ze względu na gładką powierzchnię rurki, ptaki mają bardzo duże problemy w przemieszczaniu się przez te rurki do stropodachu, co w praktyce może całkowicie uniemożliwić dostęp jerzyków do stropodachów.

Zastosowanie tego wariantu działania jest jednak dopuszczalne wyłącznie w sytuacjach, gdy termoizolacji stropodachów nie użyto substancji niebezpiecznych dla ptaków. Stropodachy budynków już ocieplonych są zwykle wypełnione materiałem sypkim, takim jak fibra celulozowa. W sytuacji gdy równocześnie wykonano otwory w kratkach zabezpieczających otwory wentylacyjne stwarza to duże niebezpieczeństwo dla ptaków, dla których tak sypki materiał może stanowić pułapkę.

Zalecanym wariantem jest zatem całkowite zamknięcie otworów wentylacyjnych i montaż budek lęgowych. Liczba budek lęgowych montowanych powinna wynosić $\frac{1}{4}$ liczby otworów wentylacyjnych, chyba że wykonano ekspertyzę ornitologiczną z której wynika konieczność zamontowania większej liczby budek.

Projekty budek dla jerzyków oraz przykłady zamocowania budek na obiektach poddanych termoizolacji dostępne są na stronie internetowej Małopolskiego Towarzystwa Ornitologicznego (www.mto-kr.pl).

Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach
Regionalny Konserwator Przyrody

mgr Jolanta Prażuch